

Список використаних джерел

1. Бахрах Д. Н. Административное право России: Учебник для вузов. – М., 2000. – 640 с.
2. Старосьцяк Е. Элементы науки управления. – М., – 1965. – 423 с.
3. Афанасьев В. Г. Человек в управлении обществом. М., 1977. – 382 с.
4. Савченко Л. А. Законодавче закріплення поняття фінансового контролю, завласть органів фінансового контролю та принципів їх діяльності // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2000. – № 3. – С. 218.
5. Беляев В. П. Контроль и надзор как формы юридической деятельности: вопросы теории и практики. – Саратов, 2006. – 55 с.

ЯСЬКІВ Б. А.

Класичний приватний університет, аспірант

РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ ГРОШОВОГО ОБІГУ

Грошовий обіг — це процес безперервного руху грошей в готівковій і безготівковій формах. Грошовий обіг відбиває спрямовані потоки грошей між Банком держави і кредитними організаціями; між самими кредитними організаціями; кредитними організаціями і організаціями; між банками і фізичними особами; підприємствами і фізичними особами; між банками і іншими інститутами фінансової системи; між фінансовими інститутами і фізичними особами [2, с. 542].

Закон України «Про Національний банк України» від 20 травня 1999 року № 679-XIV регламентує питання грошового обігу, у тому числі емісії національної валюти. Захист і забезпечення стійкості гривні є основною функцією Національного банку України, яку він здійснює незалежно від інших органів державної влади.

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про Національний банк України» від 20 травня 1999 року № 679-XIV відповідно до Конституції України основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України.

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про Національний банк України» від 20 травня 1999 року № 679-XIV Національний банк виконує такі функції:

відповідно до розроблених Радою Національного банку України Основних засад грошово-кредитної політики визначає та проводить грошово-кредитну політику;

монопольно здійснює емісію національної валюти України та організує готівковий грошовий обіг;

встановлює для банків правила проведення банківських операцій, бухгалтерського обліку і звітності, захисту інформації, коштів та майна; регулює діяльність платіжних систем та систем розрахунків в Україні, визначає порядок і форми платежів, у тому числі між банками.

Відповідно до ст. 40 Закону України «Про Національний банк України» від 20 травня 1999 року № 679-XIV Національний банк встановлює правила, форми і стандарти розрахунків банків та інших юридичних і фізичних осіб в економічному обігу України із застосуванням як паперових, так і електронних документів, а також платіжних інструментів та готівки, координує організацію розрахунків, дає дозволи на здійснення клірингових операцій та розрахунків.

Національний банк забезпечує здійснення міжбанківських розрахунків через свої установи, дає дозвіл на проведення міжбанківських розрахунків через прямі кореспондентські відносини банків та через їх власні розрахункові системи.

Таким чином, в процесі здійснення і регулювання грошового обігу виникають суспільні відносини, що регулюються, в першу чергу, нормами фінансового права. Визначення і регулювання усіх істотних характеристик грошей (регулювання обсягу грошової маси, здійснення грошових реформ, організація грошового обігу) здійснюються державою в особі уповноваженого державного органу — Національного банку України.

Регулюючи грошовий обіг, держава в особі Національного банку України здійснює вплив на купівельну спроможність грошей, залежно від державної фінансової політики можуть змінюватися властивості грошей як носіїв абстрактної вартості [1, с. 722].

Оскільки на відміну від матеріальних об'єктів гроші не мають власних споживчих якостей, їх здатність виступати засобом платежу в цивільно-правових відносинах залежить, в першу чергу, від державного грошового регулювання.

Отже, гроші, будучи засадничим елементом грошової системи, повинні отримати своє визначення, в першу чергу, як публічно-правова категорія, їх фінансово-правовий режим є визначальний.

Правове регулювання грошової системи повинно ґрунтуватися на економічних реаліях (таких, як широке поширення безготівкових і електронних розрахунків), а також адекватно відбивати потреби усієї фінансової сфери суспільства.

Держава в особі Національного банку України виготовляє грошові знаки як носії інформації про абстрактну вартість, величина якої визначається номіналом грошових знаків. При цьому збільшення грошової маси в державі здійснюється центральним банком не довільно, а з дотриманням орієнтирів зростання одного або декількох показників грошової маси, виходячи з основних напрямів державної грошово-кредитної політики.

Список використаних джерел

1. Орлюк О. П. Фінансове право. Академічний курс : підручник / О. П. Орлюк. К.: Юрінком Інтер, 2010. 808 с.
2. Финансовое право Российской Федерации: Учебник для вузов / Под ред. М. В. Карасевой. М., 2004. 780 с.